

БАТЛАВ
ЗАСАГ ДАРГА *О.Бат-Эрдэнэ*
2018 оны 03 сарын 27 өдөр

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН ДУНДГОВЬ АЙМАГТ ХОЛБОГДОЛТОЙ ЗААЛТУУДЫГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ 2018 ОНЫ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2018.03.27

ЗГҮАХ-т тусгагдсан зорилт	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Эх үүсвэр	Зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ (сая төгрөг)	2018 оны хүрэх түвшин	Хэрэгжүүлж, тайлагнах байгууллага
НЭГ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ ОНЦГОЙ БОДЛОГО							
Тэргүүлэх зорилт №2.1. Макро тэнцвэрийг бататгасан олон тулгуурт дотоодын үйлдвэрлэлд түшиглэсэн, тогтвортой эдийн засгийг бий болгон Монгол Улсын үндэсний нийт орлогыг нэмэгдүүлж, дундаж-дээгүүр орлоготой орнуудын эгнээнд буцаан оруулна.							
2.23. Иргэдийн эрүүл, баталгаат хүнс хэрэглэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хүнсний бүтээгдэхүүний бэлтгэл, боловсруулалт, хадгалалт, тээвэрлэлт, борлуулалтын тогтолцоог бий болгож, хүнсний аюулгүй байдлыг сайжруулна.	1	Стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх суурь судалгаа хийх, журам боловсруулах, сургалт зохион байгуулах	2017-2018	-	-	ААНэгж байгууллага иргэдийн хүнсний аюулгүй байдлын болон стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх журмын талаархи мэдлэгийг нэмэгдүүлсэн байх	ХОХБТХ, ХХААГазар
2.25. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн эргэлтийг сайжруулах, дэвшилтэт техник, технологийн шинэчлэлийг хийх, инновацийг	2	“Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын эхний үе шатны төлөвлөгөө, “Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	3,000,0	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 80-аас дээш хувьд хүргэх	ХОХБТХ ХХААГазар

БАТЛАВ.

ЗАСАГ ДАРГА

О.БАТ-ЭРДЭНЭ

оны..... сарын.... өдөр

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН ДУНДГОВЬ АЙМАГТ ХОЛБОГДОЛТОЙ ЗААЛТУУДЫГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ 2018 ОНЫ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2018.03.27

ЗГҮАХ-т тусгагдсан зорилт	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Эх үүсвэр	Зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ (сая төгрөг)	2018 оны хүрэх түвшин	Хэрэгжүүлж, тайлагнах байгууллага
НЭГ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ ОНЦГОЙ БОДЛОГО							
Тэргүүлэх зорилт №2.1. Макро тэнцвэрийг бататгасан олон тулгуурт дотоодын үйлдвэрлэлд түшиглэсэн, тогтвортой эдийн засгийг бий болгон Монгол Улсын үндэсний нийт орлогыг нэмэгдүүлж, дундаж-дээгүүр орлоготой орнуудын эгнээнд буцаан оруулна.							
2.23. Иргэдийн эрүүл, баталгаат хүнс хэрэглэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хүнсний бүтээгдэхүүний бэлтгэл, боловсруулалт, хадгалалт, тээвэрлэлт, борлуулалтын тогтолцоог бий болгож, хүнсний аюулгүй байдлыг сайжруулна.	1	Стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх суурь судалгаа хийх, журам боловсруулах, сургалт зохион байгуулах	2017-2018	-	-	ААНэгж байгууллага иргэдийн хүнсний аюулгүй байдлын болон стратегийн хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх журмын талаархи мэдлэгийг нэмэгдүүлсэн байх	ХОХБТХ, ХХААГазар
2.25. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн эргэлтийг сайжруулах, дэвшилтэт техник, технологийн шинэчлэлийг хийх, инновацийг	2	“Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ын эхний үе шатны төлөвлөгөө, “Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	3,000,0	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 80-аас дээш хувьд хүргэх	ХОХБТХ ХХААГазар

нэвтрүүлэх, түүнчлэн “Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлнэ.		хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, хэрэгжүүлэх					
2.26. “Төрөөс малчдын талаар баримтлах бодлого”, “Монгол малчин”, “Малжуулах” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	3	“Монгол малчин” хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	2017- 2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	500,0	“Монгол малчин” хөтөлбөрийн хүрээнд аймгийн Залуу малчдыг дэмжих хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах,	ХОХБТХ ХХААГазар
	4	“Малжуулах” хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэх	2017- 2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	5,000,0	ХХҮГ-тай хамтран ажиллах тухай байгуулсан гэрээний дагуу 500-с доошгүй мал худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх	ХХААГазар, ХХҮГазар
2.30. Малыг бүртгэлжүүлж, малын гаралтай түүхий эд бэлтгэлийн чанар стандартыг дээшлүүлж, гарал үүслийг тодорхой болгох системийг бүрдүүлнэ.	5	Малын гаралтай түүхий эдийн стандартуудыг шинэчлэх, мөрдүүлэх, түүхий эдийн чанарыг орон нутагт хянан баталгаажуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх, тоног төхөөрөмжийн дэмжлэгийг сумдад үзүүлэх	2017- 2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	350,0	Малын ноос, ноолуур, сүүний чанарыг суманд хянан баталгаажуулах чадавхийг төвийн болон зүүн бүсийн сумдад бий болгох	ХХААГазар
2.34. Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчлэн байгуулах үйл ажиллагаанд зээлийн дэмжлэг үзүүлж, өвс тэжээлийн аюулгүй нөөцийг нэмэгдүүлнэ.	6	Газар тариалан, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх бүсэд тэжээлийн үйлдвэр байгуулах, малын таримал тэжээлийн үр үржүүлгийн үйл ажиллагааг дэмжих	2017- 2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	5,000,0	Малын тэжээлийн үйлдвэрийг бүсчилсэн байдлаар нэгийг шинээр байгуулах, тэжээлийн ургамлын үрийн шинэчлэл хийж	ХХААГазар

						тариалалтыг нэмэгдүүлэх	
	7	Өвс тэжээлийн аюулгүйн нөөц бүрдүүлэх техник, тоног төхөөрөмжийг сайжруулж, өвс, тэжээлийн агуулахыг орон нутагт бий болгох	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	1,200,0	Өвс, тэжээлийн аюулгүй нөөцийг ЗГ-ын тогтоолын дагуу бүрдүүлж, нөөцийн агуулахын бэлэн байдлыг хангах болон сэргээн засварлах шаардлагатай агуулахын судалгааг гаргах	ХОХБТХ ХХААГазар
2.35. Хөдөөгийн хүн ам болон мал аж ахуйн усан хангамжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор бэлчээрт худаг, хөв цөөрөм барьж байгуулан ашиглалт, хяналтыг сайжруулна.	8	Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах зорилгоор инженерийн хийцтэй болон энгийн уурхайн худаг гаргах, цас, борооны ус тогтоох хөв цөөрөм барьж байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	10,000,0	Аймгийн хэмжээнд 15-аас доошгүй гүн өрмийн худгийг шинээр гаргах сумд 10-аас доошгүй энгийн уурхайн худаг сэргээн засварласнаар нийт мал сүргийн усан хангамж 5-10 орчим хувиар нэмэгдэх	ХОХБТХ ХХААГазар
	9	Нар, салхины сэргээгдэх эрчим хүчийг ашиглан газрын гүнээс ус татах тоног төхөөрөмжийг хуучин инженерийн хийцтэй худгуудыг засварлан суурилуулах, худаг гаргах үйл ажиллагаанд шинэ	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	1,000,0	Инженерийн хийцтэй 1-ээс доошгүй худагт нар, салхины эрчим хүчээр ажиллах ус өргүүр суурилуулах талаарх хүсэлтийг	ХХААГазар

		дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэх				ХХААХҮЯ-нд яаманд хүргүүлж шийдвэрлүүлэх.	
2.39. Эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, газар тариалан, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх бүс нутгийг тогтоон үр тариа, төмс, гол нэрийн хүнсний ногоог 100 хувь, таримал тэжээлийн 50 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангана.	10	Газар тариалангийн механикжсан ажлыг төлбөртэй гүйцэтгэж өгдөг аж ахуйн нэгж, хоршоонд техник, технологийн шинэчлэл хийхэд дэмжлэг үзүүлэх, төмс хүнсний ногоо үйлдвэрлэлийн техникийн шинэчлэл хийх	2017-2020	Гадаад зээл	5,000,0	ХХААХҮЯамнаас ирүүлсэн чиглэлийн дагуу мэдээ мэдээллийг МЭҮТасгийн мэргэжилтнээр дамжуулж тариалан эрхлэгчдэд мэдээллийг хүргүүлэх ажлыг зохион байгуулах	ХХААГазар
2.40. Жимс жимсгэний нэр төрөл, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, чацарганы үйлдвэрлэлийн нэгдсэн сүлжээ байгуулан, хүн амыг амин дэм бүхий жимс жимсгэнээр ханган, экспортын орлогыг нэмэгдүүлнэ.	11	"Жимс жимсгэнэ" хөтөлбөр хэрэгжүүлж, Монголд ургах боломжтой жимс жимсгэний сортуудыг турших, нутагшуулах, үржүүлэх, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, чацарганы тариалалт, хураалт, хадгалалт, боловсруулалт, борлуулалтын чанар стандарт, судалгаа шинжилгээнд суурилсан сүлжээг үүсгэж, өрсөлдөх чадварыг сайжруулан "Монгол чацаргана" бренд бий болгох, экспортод тогтвортой гаргах	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	15,000,0	Хөтөлбөрийг боловсруулан аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн, батлуулна Алим, чавганы хүйтэнд тэсвэртэй сортуудыг үржүүлж эхлэх, жимсний тариалалтыг 7га-д хүргэх, ургацыг 4тоннд хүргэх	ХХААГазар

2.44. Өвөл, зуны хүлэмжийн загвар, цогцолбор аж ахуйг хөгжүүлж, хот суурингийн хүн амыг шинэ ургацын ногоогоор тогтвортой хангана.	12	Өвлийн хүлэмжийн аж ахуй байгуулахад урт хугацаатай зээлийн эх үүсвэр бий болгох, томоохон хот суурин газруудад гадаад орон, олон улсын байгууллагын санхүүжилтээр загвар, цогцолбор аж ахуйнуудыг байгуулах, зуны хүлэмжийн аж ахуйн хангамжийг сайжруулж, орон нутагт хөнгөлөлттэй үнэ, нөхцөлөөр нэвтрүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	25,000,0	Аймгийн хэмжээнд хүлэмжийн талбай, хураан авах ургацын хэмжээг урьд оноос нэмэгдүүлэх	ХХААГазар
2.48. Үйлдвэржилтийн 21:100 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, импортыг орлох экспортын чиглэлийн тэргүүлэх болон жижиг, дунд үйлдвэрлэл, хоршоо, худалдаа, үйлчилгээний салбарын татвар, эрх зүй, бизнесийн таатай орчинг бүрдүүлж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	13	"Үйлдвэржилт 21:100" хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулах	2016-2020		-	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	ХОХБТХ ХХААГазар
	14	Ахуй үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв	400,0	Хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэх	ХОХБТХ ХХААГазар
	15	"Үйлдвэржилт 21:100" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд 21 аймагт 100 нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэр байгуулахад санхүү, эрх зүйн дэмжлэг үзүүлж ажиллах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	100,000,0	Үйлдвэрүүдийг барьж байгуулах бүтээн байгуулалтын ажил эхлэх, үндсэн дэд бүтэц нь шийдэгдсэн үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын ажлыг эхлүүлэх	ХОХБТХ ХХААГазар

2.51. Ноос, ноолуур, арьс ширэн түүхий эдийн бэлтгэл тээвэрлэлт, үндэсний үйлдвэрт тогтвортой нийлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлж, түүхий эдийн санг бий болгоно.	16	Түүхий эдийн бэлтгэл, тээвэрлэлтийг боловсронгуй болгож, үндэсний үйлдвэрт тогтвортой нийлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	2,200,0	Засгийн Газрын 2013 оны 394 дүгээр тогтоолын дагуу үндэсний боловсруулах үйлдвэрт малчид, мал бүхий иргэдийн ноос, арьс шир, түүхий эдийг нийлүүлэх ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулан жилд дунджаар малчин өрхийн 60 –аас доошгүй хувийг хамруулах.	ХХААГазар
Тэргүүлэх зорилт №2.4. Иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг хангасан хот, суурин газрыг төлөвлөж, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндийн шаардлагад нийцсэн барилгын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, аюулгүй, хүртээмжтэй орон сууцаар хангах төрийн бодлогыг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.							
2.77. Хүн амын орон сууцны хэрэгцээг хангах зорилгоор нэгдсэн бодлого боловсруулж, “Хямд өртөгтэй орон сууц” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	17	"Орон сууц" үндэсний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	12,0	Хөтөлбөрийн төслийг боловсруулж, батлуулах	ГХБХБГазар
2.86. Хот, суурин газруудад шинээр баригдах орон сууцны хорооллын инженерийн хангамжийн шугам сүлжээний техникийн шийдлийг хонгилын системээр төлөвлөн, үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	18	Аймгийн төвүүдийн инженерийн шугам сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2016-2018	Улсын төсөв	1,500,0	Хүн амын ажиллаж, амьдрах таатай нөхцөл, хот, суурин газар өргөжин тэлэх боломж бүрдэх	ГХБХБГазар

2.88. Хот, суурин газруудын газар хөдлөлтийн үйлчлэлийн давтамж, эрчмийг шинэчлэн тогтоож, барилга байгууламжийн төлөвлөлтөд тусгах, ашиглагдаж байгаа барилга байгууламжуудын бат бэх, найдвартай байдлыг сайжруулах арга хэмжээг төлөвлөж, үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	19	Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	2,000,0	Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг аймгуудад шинээр, нийслэлд үргэлжлүүлэн хийх /203 барилга/	МХГазар
	20	Газар хөдлөлтийн лаборатори байгуулах, техник, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, хүний нөөцийг сургаж бэлтгэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	3,000,0	Газар хөдлөлтийн үйлчлэлд барилга байгууламжийг тооцох, төлөвлөхтэй холбоотой хийц, элементийн бат бэх, тогтворыг турших лаборатори байгуулагдаж, барилга, байгууламжийн чанар, аюулгүй байдал сайжрах, хүн амын аюулгүй орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөл бүрдэх	ГХБХБГазар
	21	Газар хөдлөлтөд тэсвэргүй барилгыг буулгаж шинээр барих, ашиглах боломжтой барилгын судалгааг гаргаж, тэдгээрийг үе шаттайгаар бэхэлж хүчитгэх ажлыг зохион байгуулах	2016-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	10,000.0	Мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлт, тооцоо, төсөв санхүүгийн судалгаанд үндэслэн барилга байгууламжийг бэхэлж, хүчитгэх болон буулгаж, шинээр барих	ГХБХБГазар

						ажлыг үе шаттайгаар эхлүүлэхэд шаардалгатай судалгаа, арга зүйгээр хангах	
2.89. Нийтийн аж ахуйн талаар төрөөс баримтлах нэгдсэн бодлогыг хот, суурин газрын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	22	Төрөөс нийтийн аж ахуйн талаар баримтлах бодлогын баримт бичиг боловсруулах	2016-2018		-	Бодлогын баримт бичгийг батлуулах	ХОХБТХ
ГУРАВ.НИЙГМИЙН БОДЛОГО							
Тэргүүлэх зорилт №3.1. Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлогыг боловсруулж, хүн амыг аливаа өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, оношлох, эмчилгээ үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх эдийн засгийн тооцооллыг бий болгож, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлнэ. Хүн амыг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх мэдлэг, дадал, хандлагад төлөвшүүлж нийгмийн эрүүл мэндэд чиглэсэн тусламж үйлчилгээг эрс сайжруулах, Халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний бодлого төлөвлөлтөд урт болон дунд хугацааны хөтөлбөр боловсруулж, чанар хүртээмжийг дээшлүүлнэ. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хөгжлийг хангаж, нийгмийн хамгааллыг сайжруулна. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанартай уялдсан эрүүл мэндийн санхүүжилтийн тогтолцоог боловсронгуй болгоно.							
3.1.3. Элэгний хорт хавдар, хатуурлын нас баралтыг эрс бууруулах, элэгний С вирусн голомтыг 2020 он гэхэд устгаж, халдварт тархалтыг таслан зогсоох, “Элэг бүтэн Монгол” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	23	Элэгний вирусн халдвар, элэгний хатуурлыг оношлох багаж, хэрэгслээр аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийг үе шаттайгаар хангах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	2,000,0	- ЭХО аппараттай болсон байх. - ЭМТөвүүдийн илрүүлэг шинжилгээний багцаар өрх, сумын хангах	ЭМГазар
3.1.8. Хүүхдэд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ, оношилгоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмжийг сайжруулахад эхний	24	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, амаржих газрын нярай, хүүхдийн тусламж, үйлчилгээний чадавхийг нэмэгдүүлж, оношлогоо, эмчилгээний	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	1,000.0	-Эхийн амрах байраар үйлчлүүлэх эхчүүдийн тоог урьд оноос 20 хувиар	ЭМГазар

ээлжинд анхаарна.		багаж, хэрэгслээр хангах				нэмэгдүүлэх, - Нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр сумдын ЭМТөвийн 10 хувийг хангах	
	25	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт эсэн мэнд амаржихуйн сургалтын нэгж байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	300,0	-Говьугтаал, Эрдэнэдалай, Адаацаг, Гурвансайхан сумдад эсэн мэнд амаржихуйн сургалтын нэгжийг байгуулж, сургалт сурталчилгааг цогц болгох.	ЭМГазар
	26	"Эх, хүүхдэд ээлтэй эмнэлэг" болох хөдөлгөөнийг эрчимжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	250,0	-Говь-Угтаал, Гурвансайхан, Дэрэн сумдын ЭМТөвийг магдалан итгэмжлэлд оруулсан байх, Эх хүүхдэд ээлтэй эмнэлгийн 2-оор нэмэгдүүлэх	ЭМГазар
3.1.18. Хөдөөгийн суманд ажиллахаар очсон эмч, мэргэжилтнүүдийг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах үүднээс хөнгөлөлттэй нөхцөлтэй байр орон сууцаар хангах асуудлыг дэмжинэ.	27	Орон нутагт, ялангуяа сумдын эрүүл мэндийн төвийн эмчийг тогтвор суурьшилтай ажиллаж амьдрахад нутгийн засаг захиргааны байгууллагаас дэмжлэг үзүүлэх, орон байраар хангах	2017-2020	-	-	-Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллага, ЭМБ-уудтай хамтарч 1-2 суманд эмчийг орон сууцаар хангах	ЭМГазар

Тэргүүлэх зорилт №3.2.1. Боловсролын үйлчилгээг тэгш, хүртээмжтэй, амьдралд нийцтэй болгоно. Хот суурин газарт хүүхэд бүр цэцэрлэгт суралцах боломжтой болж, сурагчид гэр сургуулийнхаа хооронд нийтийн тээвэрт үнэгүй зорчиж, сургууль 3 ээлжгүй болно. Хөдөөд малчны хүүхэд 6-8 насандаа сонголттойгоор суралцах боломжтой болж, дотуур байрны орчин нөхцөлийг сайжруулна. Сургуулийг хүн хөгжлийн төв болгоно. Сургууль хүүхдэд мэдлэг, боловсрол, чадвар олгодог төдийгүй эрүүл чийрэг, эерэг зан суртахуун, хүмүүжил, төлөвшилтэй, амьдрах ухаантай, эх оронч, үндэсний бахархалтай хүн болоход нь тусалдаг болно. Бүх шатны боловсролын үйлчилгээний чанар, үр дүнг үнэлэх боломжтой болгож стандартад суурилсан боловсролын тогтолцоог бүрдүүлнэ. Их, дээд сургууль, коллежийн оюутны суралцах эрхийн баталгааг хангаж, өрхийн боловсролын зардлыг бууруулж, дээд боловсролын сургалтын чанарыг дэмжинэ. Оюутанд үндэсний тэтгэлгийг үргэлжлүүлэн олгоно. Оюутан сургалтын төлбөрийн дарамтгүй, эрүүл мэндийн үйлчилгээтэй, суралцах хугацаандаа цагийн ажил эрхлэх, дотуур байранд амьдрах боломжтой болно. Төрийн өмчийн их, дээд сургуулийн бие даасан байдлыг хангаж, дээд боловсролд хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээнд баримжаалсан мэргэжилтэн бэлтгэх, стандартад суурилсан чанарын хяналтын бодлого, төлөвлөлтийг нэвтрүүлж, судалгаанд суурилсан их сургуулийг хөгжүүлнэ. Бүх шатны боловсрол, сургалтын байгууллагад нийгэм, сэтгэл зүй, дэд бүтцийн эрүүл, аюулгүй, ээлтэй орчин, нийгмийн үйлчилгээг бий болгоно.

3.2.2. “Хүүхэд бүр цэцэрлэгт” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж хот суурин газарт хүүхэд бүр цэцэрлэгт хамрагдах боломжийг бий болгоно.	28	Цэцэрлэг барих төр, орон нутгийн болон олон улсын тусламжийн хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	1011.1	СӨБ-д хамрагдаагүй хүүхдийн тоо 5 хувиар буурах	БСУГазар
	29	Хөдөө орон нутагт малчдын хүүхдэд зориулсан гэр цэцэрлэгийн тоог өсгөх, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв, гадаад тусламж	10.0	Жилд 1 гэр цэцэрлэг нийлүүлэх, малчны нийт 450 хүүхдийг хамруулах	БСУГазар
3.2.3. Анги дүүргэлт хэт өндөртэй сургууль, цэцэрлэгийн ачааллыг бууруулж, 3 ээлжтэй сургуулийг 2 ээлжид шилжүүлнэ.	30	Сургууль, цэцэрлэгийн эрэлт, хэрэгцээ өндөр байгаа хот сууринд хөрөнгө оруулалтыг төвлөрүүлж, сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр, спорт заалны барилга шинээр барих, өргөтгөх, засварлах дунд хугацааны төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	3.076.5	1. Дэлгэрхангай, Дэрэн суманд сургуулийн, Сайнцагаан, Баянжаргалан суманд цэцэрлэгийн барилгын ажлыг эхлүүлэх 2. Хулд сумын сургуулийн спорт	БСУГазар ГХБХБГ

						заал, Мандал сургуулийн спорт заалын барилгыг дуусгах	
3.2.6. Сурагчид дотуур байрандаа эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг сайжруулж, бага ангийн 6-8 настай хүүхдэд зориулсан асаргаа, халамж, хөгжлийн үйлчилгээтэй болгоно.	31	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлын судалгааг гаргаж, дотуур байрыг халуун ус, угаалгын үйлчилгээ, номын сан, чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх хүүхэд хөгжлийн танхим, тоглоомын өрөөтэй болгох	2016-2018	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	0	Дотуур байрны орчин, үйлчилгээний нөхцөл байдлыг сайжруулах	БСУГазар
3.2.7. Цэцэрлэг, сургуулийн орчин гэрэлтүүлэг, гарц, гэрлэн дохио, камер, автомашины хурд сааруулагчтай болгоно.	32	Судалгаанд үндэслэн сургуулийн аюулгүй орчныг бүрдүүлэх дунд хугацааны төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлэх	2016-2017		-	Аймгийн төвийн сургуулиудад замын хөдөлгөөний болон ахуйн осол, бэртэл буурах нөхцөл бүрдэх	БСУГазар
Тэргүүлэх зорилт №3.2.3. Соёл урлагийн салбарын хууль эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгож соёл урлагийг хөгжүүлэх бодлого, санхүүжилт, удирдлага зохион байгуулалтын шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ. Үндэсний болон сонгодог урлаг, нүүдлийн соёл иргэншлийг төрийн ивээлд байлгаж, бүх нийтийн соёл урлагийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж, соёл урлагийн аялал жуулчлал, гадаадад монголын үндэсний соёл урлагийг сурталчлах үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгож, монгол контентийг хөгжүүлнэ. Нийтийн биеийн тамирын нийгмийн орчин, үйлчилгээг боловсронгуй болгох, үндэсний спортын өв соёлыг хөгжүүлэх, өвлөн уламжлах, спортын эрдэм шинжилгээ, спортын анагаах ухааныг хөгжүүлэх, тамирчдын бэлтгэл сургуулилт хийх таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, спортыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, тэмцээн, наадмын тогтолцоог боловсронгуй болгох, тамирчин дасгалжуулагчдын нийгмийн хамгааллыг сайжруулах бодлого, эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгож, биеийн тамир, спортын дэд бүтцийг сайжруулан нийтийн биеийн тамир, спортын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.							
3.2.49. Хөдөө орон нутагт хэрэгцээ, шаардлага, үйлчилгээний чанар, үр дүнтэй уялдуулан соёл урлагийн барилга байгууламжийг барих	33	Архангай, Дундговь, Завхан, Төв аймгийн хөгжимт драмын театрын барилгыг барьж дуусгах	2017-2019	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	12,000,0	Архангай, Дундговь, Завхан аймгийн ХДТ-ын барилга угсралтын ажлыг үргэлжлүүлэх	НБХ, БСУГ

ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.						санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлүүлэх	
Тэргүүлэх зорилт №3.3. Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцсэн ур чадвар, мэргэшилтэй ажилтны тоог нэмэгдүүлэх замаар хүн амын орлогыг дээшлүүлэн дундаж давхаргын хүрээг нэмэгдүүлж, иргэдийн нийгмийн хамгааллыг сайжруулна.							
3.3.3. Хүн амын төвлөрлийг сааруулж, бүсчилсэн хөгжлийг дэмжихэд чиглэсэн хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлого хэрэгжүүлж, орон нутгийн санаачилгыг дэмжинэ.	34	Орон нутгийн онцлогийг тусган боловсруулсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр, төслийг нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх	2016-2020	Орон нутгийн төсөв, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан	6,000.0	Хөтөлбөр, арга хэмжээ хэрэгжих	ХХҮГазар
3.3.26. Ахмад настны асаргаа үйлчилгээ, сэргээн засах болон сувилахуйн үйлчилгээг өргөжүүлж, хувийн хэвшлийн асрамжийн газар байгуулахыг дэмжинэ.	35	Сэргээн засах төв, сувилахуйн төв, сувилал, хөнгөвчлөх асаргаа сувилгааны төв байгуулах	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	5,000.0	10 аймаг, 2 дүүрэгт хувийн хэвшлийн настны сэргээн засахын болон сувилахуйн дагнасан үйлчилгээний төв байгуулах	ХХҮГазар
3.3.28. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн амьдралд хэвийн оролцох боломжийг бүрдүүлэх бодлого баримтална.	36	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн дэд бүтцийн байгууламжид саадгүй хүрэх нөхцөлийг хангах талаар хот, суурины хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, барилгажилтын зураг төсөл, барилга байгууламжийн зураг төсөлд тусгуулан хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	2017-2020			Хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ХХҮГазар

	37	Зарим аймагт Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, иргэдийн хөгжлийн төвийг байгуулах /Дорнод, Дархан-Уул, Хөвсгөл, Ховд, Архангай, Дундговь/	2017-2020	Гадаад эх үүсвэр	600.0	Төвийг 6 аймагт байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах	ХХҮГазар
Тэргүүлэх зорилт №3.4. Монгол гэр бүлийн үнэт зүйлсийг бэхжүүлж, бат бөх хариуцлагатай гэр бүлийг дэмжин, хүүхдийн эрхийг дээдэлж, залуучуудыг хөгжих, суралцах, хөдөлмөрлөх таатай орчин нөхцөлөөр хангана.							
3.4.2. Гэр бүлийн үнэт зүйлсийг бэхжүүлж, хүчирхийллийг бууруулах, хүчирхийлэлд өртөгчдийг хамгаалах, гэр бүлийн гишүүдийн хариуцлагыг нэмэгдүүлэх эрх зүйн таатай орчинг бүрдүүлнэ.	38	"Хамтарсан баг"-ийн үйл ажиллагааг дэмжиж, хамгааллын тусламж шуурхай үзүүлэх түр хамгаалах байр байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв	9.000	Түр хамгаалах байрын үйлчилгээ тогтмолжих	ГБХЗХГазар
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО							
Тэргүүлэх зорилт №4.1. Байгалийн унаган төрх, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгалж, хойч үедээ өвлүүлэн үлдээх, байгалийн нөөц баялгийг хамгаалах, хомсдлоос сэргийлэх, зохистой ашиглах, нөхөн сэргэх боломжийг бүрдүүлэн, байгаль орчинд нийцтэй, хүртээмжтэй эдийн засгийн өсөлт, нийгмийн тогтвортой хөгжлийн үндэс болгоно. Аялал жуулчлалын өрсөлдөх чадварыг бүс нутгийн хэмжээнд дээшлүүлж, эрх зүйн таатай орчинг бүрдүүлж, эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.							
4.1.1. Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд сөрөг нөлөөгүй, үр ашигтай, дэвшилтэт технологи нэвтрүүлж, нөөцийг хэмнэх, эргүүлэн ашиглах, хаягдлыг дахин боловсруулан ашиглах ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	39	"Барилгын материалын чанарт тавих лабораторийн хяналтыг өргөжүүлэх хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв	15,000.0	Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	ГХБХБГазар
	40	Ногоон хөгжлийн төлөөх түншлэлийг өргөжүүлж, тогтвортой худалдан авалт, ногоон эдийн засгийн мэдлэг, ногоон барилга, тогтвортой хот зэрэг ногоон хэв загварыг туршин нэвтрүүлэх жишиг төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр	500.0	Тогтвортой хөгжил, ногоон хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	БОАЖГазар

4.1.2. Сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, нүүрс боловсруулж ашиглах шинэ технологи нэвтрүүлэн, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулсан үйлдвэрлэл, бизнесийг олон улсын хамтын ажиллагааны хүрээний дэмжлэгт хамруулах ажлыг зохион байгуулна.	41	Гэрэлтүүлэг, хэрэглээний халуун усны хангамжийг сэргээгдэх эрчим хүчээр хангах загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2017-2020	Орон нутгийн төсөв, гадаад эх үүсвэр	800.0	Өмнөд өмнөдийн хамтын ажилгааны хүрээнд загвар төслийг хэрэгжүүлж эхлэх	ХОХБТХэлтэс
4.1.3. Байгаль орчны багц хуулийг хэрэгжүүлэх цогц арга хэмжээ авч, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ болон байгалийн нөөцийн хууль бус ашиглалтад тавих хяналтыг сайжруулна.	42	Байгаль орчны үнэлгээ, аудитаар дамжуулан ашиглагч нь байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлыг эрчимжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	30.0	50 төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан баталж, хэрэгжилтийг хангуулах	БОАЖГазар
4.1.5. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох стратеги боловсруулан хэрэгжүүлэх, байгаль орчин, уур амьсгалын санг байгуулж, үндэсний чадавхыг бэхжүүлнэ.	43	Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, дасан зохицох чадавхи сайжруулах жишиг төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр	1,000.0	Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлагдаж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох төслийн саналууд боловсруулах	БОАЖГазар

4.1.6. Хот, суурин газрын агаар, ус, хөрсний бохирдлыг бууруулж, хог хаягдлын зохистой менежментийг хэрэгжүүлнэ.	44	Цэвэр агаар санг байгуулж, агаарын бохирдлыг бууруулах үр дүнтэй арга хэмжээ авах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	5,000.0	Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг өргөтгөн, сайжруулсан түлш, зуухны нийлүүлэлт, сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээг нэмэгдүүлж, бохирдлыг бууруулах	БОАЖГазар
	45	Нүхэн жорлон, угаадасны нүх техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартыг хэрэгжүүлэх, шинэ дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	2017-2020	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	5.0	Гэр хорооллын айл өрхүүдийн нүхэн жорлон, угаадасны нүхний байгууламжийг доторлох ажилд стандарт хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	БОАЖГазар
4.2.3. Усны нөөцийг хамгаалж, хомсдолоос сэргийлэх нэгдсэн менежментийг хэрэгжүүлж, хаягдал бохир усыг цэвэрлэн дахин ашиглах технологи нэвтрүүлэхийг дэмжинэ.	46	Ус ашиглалтыг бүрэн тоолууржуулж, хаягдал бохир усыг цэвэрлэж, дахин ашиглалтыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	50.0	Усны тоолууртай ус ашиглагчийн тоо болон ус эргүүлэн ашиглалт, дахин ашиглалтыг дэмжиж нэмэгдүүлэх	БОАЖГазар
4.2.4. Гол, горхи, булаг, шанд, рашааны ундаргын эхийг хамгаалах ажлыг эрчимжүүлж, гол мөрний болон хур бороо, цас, мөсний усыг хуримтлуулах, усан сан, хөв, цөөрөм байгуулж ус хангамжийг	47	Бороо, цасны усыг хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах, гол, горхи, булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах	2016-2020	Орон нутгийн төсөв	600.0	3-аас доошгүй булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах, ХАА-н ус хангамж сайжрах	БОАЖГазар

нэмэгдүүлнэ.							
4.2.5. Нийслэл, хот суурин газрын ундны эх үүсвэрийг хамгаалах, хүн амыг эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн усаар хангах арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	48	Усны хэрэглээг бүрэн тоолууржуулж, усыг хэмнэлттэй зарцуулах хэвшлийг бий болгох	2017-2020	Улсын төсөв	75.0	Тоолуургүй хэрэглэгчдийн 50 хувь нь тоолууржуулалтад хамрагдах	ХОХБТХэлтэс
	49	Хот, суурины инженерийн шугам сүлжээ, барилга байгууламжийн мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлж, олон нийтэд хүрэх мэдээллийн чанар хүртээмжийг сайжруулах	2016-2020	Улсын төсөв	5.0	Мэдээллийн нэгдсэн санд тогтмол баяжуулалт хийж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах	ХОХБТХэлтэс
	50	Ус хангамжийн эх үүсвэрт эрүүл ахуйн бүс тогтоож, дэглэмийг мөрдүүлэх	2017-2020	Орон нутгийн төсөв	20.0	Сум, суурин газрын ундны усны эх үүсвэрийн хамгаалалт сайжирч, баталгаат байдал хангагдах	ХОХБТХэлтэс
4.2.6. Хөрс хамгаалах, газрын доройтлыг бууруулах бодлого хэрэгжүүлж, уул уурхайн хайгуул, олборлолтод өртөж, эвдрэлд орсон газар нутгийг нөхөн сэргээнэ.	51	Уул уурхайн сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлж, холбогдох стандартуудыг шинэчлэх, сургалт, судалгааны төв байгуулах	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр	5,500.0	Уул уурхайн эвдрэлд орсон газрын тооллого явуулах	БОАЖГазар

4.2.7. Ойн нөөцийг хамгаалах, үр өгөөжтэй ашиглах, нөхөн сэргээх менежментийг сайжруулах ойн талаар баримтлах төрийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	52	Ой хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохистой ашиглах арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлж, ойжуулах, тарьц, суулгац ургуулах, сор шилмэл модны сайн чанарын үр бэлтгэх хэмжээг нэмэгдүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	300.0	10 га талбайд ойжуулалт хийх	БОАЖГазар
4.2.9. Устах аюулд орсон болон аж ахуйн гоц ашигт амьтан, ургамлыг зориудаар өсгөн үржүүлэх, сэргээн нутагшуулах, тарьж ургуулах ажлыг хөрөнгө, санхүү, татварын бодлогоор дэмжинэ.	53	Биологийн олон янз байдлын үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг хангах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	2,000.0	Төлөвлөгөөний дагуу үе шатны ажлуудыг хэрэгжүүлж, Монгол орны унаган амьтан, ургамал, бичил биетний ангилал зүйн нэгдсэн систем бий болох	БОАЖГазар
	54	Ашигт ургамлын плантаци байгуулах, өндөр уул, говь, цөлөрхөг хээрийн бүс бүслүүрийн нэн ховор, ховор, ашиглалтад нэн өртөмтгий зүйлүүдийг тарималжуулж нөөцийг тогтвортой ашиглах загвар төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	25.0	Ашигт ургамлын плантаци байгуулах загвар төслүүдийг хэрэгжүүлж эхлэх	БОАЖГазар
4.3.2. Иргэн, иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллага тарьж ургуулсан ой, ургамал, өсгөж үржүүлсэн ан амьтан болон хурын усыг хуримтлуулах замаар нуур, цөөрөм, усан санг бий болгосон тохиолдолд	55	Иргэн, ААНБ-ын эзэмшлийн газартаа тарьсан ой мод, ургамал, өсгөн үржүүлсэн амьтан, бий болгосон усан сан, цөөрмийг тэдэнд давуу эрхээр ашиглах, эзэмших, өмчлөх эрх, болзол, нөхцөлийг зохицуулсан эрх зүйн орчныг боловсронгуй	2017-2020	-	-	Иргэн, ААНБ өөрийн хөрөнгөөр бий болгосон байгалийн баялгийг ашиглах, эзэмших эрхтэй болох	БОАЖГазар

урамшуулах эрх зүйн орчинг бий болгоно.		болгох					
4.3.4. Байгаль орчны судалгаа, шинжилгээний төвийг эмхлэн зохион байгуулж, орчны хяналт-шинжилгээний чадавхыг бэхжүүлж, байгаль орчны мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлж, олон нийтэд хүрэх мэдээллийн чанар, хүртээмжийг сайжруулна.	56	Агаар, хөрс, усыг бохирдуулж байгаа эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулж, бүртгэл мэдээллийн сан бүрдүүлж, хяналт-шинжилгээг үр дүнтэй болгох	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	100.0	Бохирдуулах хаягдлын эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулах аргачлалыг боловсруулж батлуулах	БОАЖГазар
4.4.2. Үндэсний зан заншил, уламжлал, түүх, соёл, унаган байгаль, нүүдэлчин ахуйг түшиглэсэн аялал жуулчлалыг эрчимтэй хөгжүүлж, нийслэл, аймаг, бүс нутгийн онцлогт тохирсон аялал жуулчлалын дэд хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	57	Байгаль орчинд ээлтэй эко аялал жуулчлалын бүсүүдийг нутгийн иргэдэд түшиглэн хөгжүүлэх	2016-2020	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	170.0	Эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, нутгийн иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх	БОАЖГазар
4.4.3. “Бурхан халдун”, “Хорго-Тэрх”, “Хамарын хийд”, “Отгонтэнгэр”, “Хар-Ус”, “Хөвсгөл”, “Хархорин” зэрэг байгалийн үзэсгэлэнт, өвөрмөц тогтоц бүхий газар нутгийг түшиглэсэн түүхэн болон төрөлжсөн аялал жуулчлалын төв, цогцолборыг төр, хувийн	58	Жуулчдад зориулсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгох	2016-2018	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	500.0	Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ шинээр бий болоход дэмжлэг үзүүлэх	БОАЖГазар

хэвшлийн түншлэл, гадаадын хөрөнгө оруулалтаар байгуулахыг бодлогоор дэмжинэ.							
4.4.4. Монгол Улсын аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүнийг гадаад улс оронд сурталчлах, маркетингийн үйл ажиллагааг төрөөс дэмжиж, жуулчин хүлээн авах хүчин чадлыг сайжруулж, гадаад жуулчдын тоог нэмэгдүүлж, хил дээр олгодог цахим виз, визийн дэвшилтэт төрлүүдийг бий болгоно.	59	Аялал жуулчлалын улирлын хамаарлыг бууруулахад чиглэсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хөгжүүлэх	2016-2020	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	500.0	Аялал жуулчлалын идэвхигүй улиралд ирэх жуулчдын тоо нэмэгдэх	БОАЖГазар
4.4.5. Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу байгальд ээлтэй зогсоол, үйлчилгээний төвүүдийг олон улсын стандартад нийцүүлэн байгуулахыг дэмжинэ.	60	Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу зогсоол, үйлчилгээний төв, ариун цэврийн байгууламжийн ТЭЗҮ, зураг төслийг олон улсын стандартад нийцүүлэн боловсруулж байгуулах	2016-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	4,000.0	Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу түр буудаллах цогцолборыг байгуулж эхлэх	БОАЖГазар
ТАВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО							
Тэргүүлэх зорилт №5.2. Эдийн засаг, бизнесийн эрх зүйн орчны тогтвортой байдлыг чухалчилж, шаардлагатай өөрчлөлт хийхдээ эрх ашиг нь хөндөгдөх этгээдээс заавал асууж, саналыг нь авах соёлыг хэвшүүлэх зарчмыг баримтална.							
5.2.1. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, төрийн болон орон нутгийн өмчит компаниудын ашигт ажиллагаа, засаглал, өмч хувьчлалын бодлогыг сайжруулж, төр, хувийн	61	Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн эзэмшилд байгаа эд хөрөнгийг илүүдэлтэй байгууллагаас дутагдалтай байгууллагад шилжүүлэх замаар хэрэгцээ шаардлагыг хангах зохицуулалт хийх,	2016-2020	-	-	Төсвийн зардал буурах	ОНӨГазар

хэвшлийн түншлэлийг шинэ шатанд гаргана.		шаардлага хангахгүй хөрөнгийг акталж устгах, шинээр хөрөнгө худалдан авах асуудлыг оновчтой шийдвэрлэж, зардал хэмнэх, үр ашгийг дээшлүүлэх бодлого хэрэгжүүлэх					
	62	Суудлын автомашины ашиглалтын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай ЗГ-ын 2015 оны 184 дүгээр тогтоолыг хэрэгжүүлж, төрийн байгууллагуудын дотоод албан хэрэгцээнд ашиглах автомашины тоо, төрөл, нормативыг тогтоох, хяналт тавих замаар төсвийн зардлыг бууруулах арга хэмжээ авах	2016-2020	-	-	Зардал хэмнэгдэх	ОНӨГазар
	63	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгийн мэдээллийн системийг боловсронгуй болгох	2016-2020	Гадаад эх үүсвэр	120.0	Хөрөнгийн бүртгэлийг цахимжуулах ажлыг 95 хувьд хүргэх	ОНӨГазар
5.2.2. Төсөл, тендерийн шалгаруулалтыг олон нийтэд ил тод болгож “Шилэн тендер шалгаруулалт” бодлого хэрэгжүүлнэ.	64	Худалдан авах ажиллагаанд олон улсын шилдэг арга туршлагыг нэвтрүүлэн, худалдан авах ажиллагааны хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгож, цахим худалдан авах ажиллагааны нэгдсэн систем, дэд системүүдийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх замаар улсын хэмжээнд ашиглалтад бүрэн оруулах	2016-2020	-	-	Тендер шалгаруулалтын 90-ээс доошгүй хувийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулна.	ОНӨГазар

5.2.8. Улсын бүртгэлийн ажиллагааг онлайн горимд шилжүүлж, үндэсний цахим баримт бичгийн хэрэглээг нэмэгдүүлнэ.	65	Төрийн цахим албан бичиг солилцооны тогтолцоог бүрдүүлэх	2016-2020	Гадаад зээл	1,000.0	Төрийн байгууллагуудад төрийн цахим албан хэрэг солилцооны нэгдсэн системийг үе шаттайгаар нэвтрүүлэх	УБХэлтэс
Тэргүүлэх зорилт №5.3. Хууль заавал хэрэгждэг, хүн бүрд эрх тэгш, алагчлалгүй, шударга үйлчилдэг, итгэл хүлээсэн хүний эрхийн мэдрэмжтэй, шударга ёсны засаглалыг бэхжүүлэх зарчмыг баримтална.							
5.3.7. Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролын хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	66	Иргэдэд зориулсан эрх зүйн албан бус сургалтыг тогтмолжуулах	2017-2022	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	40.0	Сургалт явагдаж, эрх зүйн боловсрол дээшлэх	ХЭЗХэлтэс
Тэргүүлэх зорилт №5.4. Чанд сахилга бат, дэг журамд суурилсан хүнлэг, иргэндээ ээлтэй, улсдаа түшигтэй, хууль хэлбэрэлтгүй мөрдөгдсөн хуулийн байгууллагыг бэхжүүлэх зарчмыг баримтална.							
5.4.9. Улаанбаатар хот, аймгийн төв, томоохон суурин газрын гудамж, талбайг камержуулж, иргэдийг гэмт халдлага, зөрчлөөс хамгаалах нөхцөлийг сайжруулна.	67	аймгийн төв, томоохон суурин газрын гудамж, талбайн гэрлэн дохионы ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах	2017-2020	Улсын төсөв, гадаад эх үүсвэр	250,000.0	гэрлэн дохионы ажлыг бүрэн хийж дуусгана.	ЦГазар
2. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийг орчин үеийн компьютер томографын болон дурангийн мэс заслын шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.	68	Хэвлийн хөндийн болон эмэгтэйчүүдийн мэс засалд дурангийн хагалгааны технологийг нэвтрүүлэх	2017-2019	Улсын төсөв	-	Шаардлагатай хүн амын 16 хувьд хагалгаа хийх	ЭМГазар
ЗУРГАА. АЙМАГ, ОРОН НУТГИЙН ТАЛААР ТУСГАЙЛАН ОРУУЛАХ ЗААЛТУУД							
6.10. Дундговь аймаг							
2. Дэлгэрхангай, Адаацаг, Сайхан-Овоо, Луус, Говь-	69	Дэлгэрхангай суманд спорт заалны барилга шинээр	2017	Улсын төсөв	970,3	Хөрөнгийн асуудлыг	НБХ

Угтаал сумдад спорт заал барина.		барих				шийдвэрлүүлэх	
	70	Адаацаг суманд спорт заалны барилга шинээр барих	2018	Улсын төсөв	970,3	Ажлыг бүрэн дуусгах	НБХ
	71	Говь-Угтаал суманд спорт заалны барилга шинээр барих	2018	Улсын төсөв	970,3	Ажлыг бүрэн дуусгах	НБХ
3. Говийн ирээдүйн цогцолбор сургуульд спорт заал барина.	72	Говийн ирээдүйн цогцолбор сургуульд спорт заал шинээр барих	2017	Улсын төсөв	970.3	Ажлыг үргэлжүүлэх	НБХ
4. Эрдэнэдалай, Дэлгэрхангай суманд хүн эмнэлгийн барилга барина.	73	Дэлгэрхангай сумын хүн эмнэлгийн барилгын ажлыг дуусгах	2017	Улсын төсөв	1.365.0	Ажлыг бүрэн дуусгах	ХОХБТХэлтэс
	74	Эрдэнэдалай сумын хүн эмнэлгийн барилгын ажлыг дуусгах	2018	Улсын төсөв	500.0	Ажлын гүйцэтгэл 20%-д хүргэх	ХОХБТХэлтэс
5. Төв Халхын дуулалт жүжгийн театрын барилгын ажлыг дуусгана.	75	Төв Халхын дуулалт жүжгийн театрын шинэ барилгын ажлыг дуусгах	2017-2019	Улсын төсөв	3.100	Ажлын гүйцэтгэл 80 хувьд хүрэх	НБХ
6.Адаацаг, Цагаандэлгэр, Баянжаргалан, Өндөршил, Дэлгэрцогт сумдад соёлын төвийн барилга барина.	76	Цагаандэлгэр суманд соёлын төвийн барилга шинээр барих	2018-2019	Улсын төсөв	611.8	Ажлын гүйцэтгэл 40 хувьд хүрэх	НБХ
	77	Дэлгэрцогт суманд соёлын төвийн барилга шинээр барих	2018-2019	Улсын төсөв	376.0	Ажлын гүйцэтгэл 40 хувьд хүрэх	НБХ
7. Аймгийн төвийн цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барьж, хүчин чадлыг нь нэмэгдүүлнэ.	78	Аймгийн төвийн цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барих	2017-2020	Улсын төсөв	6.300.0	Зураг, төсвөө хүлээн авах, хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэх, ажлыг эхлүүлэх	ХОХБТХ

ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ, ДОТООД АУДИТЫН ХЭЛТЭС